

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Petre Simion

Victor Nicolae

Memorator

**Matematică
pentru clasele 5-8**

- **Algebră**
- **Geometrie plană**
- **Geometrie în spațiu**

NICULESCU

Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României

© Editura NICULESCU, 2017

Bd. Regiei 6D, 060204 – București, România

Telefon: 021 312 97 82; Fax: 021 312 97 83

E-mail: editura@niculescu.ro

Internet: www.niculescu.ro

Comenzi online: www.niculescu.ro

Comenzi e-mail: comenzi.scoala@niculescu.ro

Comenzi telefonice: 0371 020 276, 0371 343 580, 0371 460 442, 021 312 97 82

Redactor: Lucian Călianu

Tehnoredactor: Lucian Curteanu

Coperta: Carmen Lucaci

Tipărit în România

ISBN 978-973-748-974-6

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare și accesare a datelor, fără permisiunea Editurii NICULESCU.

Orice nerespectare a acestor prevederi conduce în mod automat la răspunderea penală față de legile naționale și internaționale privind proprietatea intelectuală.

Editura NICULESCU este partener și distribuitor oficial OXFORD UNIVERSITY PRESS în România.

E-mail: oxford@niculescu.ro; Internet: www.oxford-niculescu.ro

CUPRINS

ALGEBRĂ	9
1. Mulțimi	10
2. Puteri	11
3. Transformarea fracțiilor zecimale în fracții raționale	11
4. Unități de măsură	12
Unități de măsură pentru lungime	12
Unități de măsură pentru arie	13
Unități de măsură pentru volum	13
Unități de măsură pentru capacitate	14
Unități de măsură pentru masă	15
Unități de măsură pentru timp	16
5. Mulțimile de numere $\mathbb{N}$, $\mathbb{Z}$, $\mathbb{Q}$, $\mathbb{R}$. Proprietăți și operații	17
6. Divizibilitatea în mulțimea numerelor naturale și în mulțimea numerelor întregi	19
7. Procente, rapoarte și proporții; mărimi direct și invers proporționale; regula de trei simplă	22
8. Operații cu numere reprezentate prin litere. Formule de calcul prescurtat. Descompunerea în factori. Ecuații și sisteme de ecuații	24
Operații cu numere reprezentate prin litere	24
Formule de calcul prescurtat. Descompunerea în factori	25
Ecuații și sisteme de ecuații	27
9. Rezolvarea problemelor cu ajutorul ecuațiilor și al sistemelor de ecuații	30
10. Rapoarte de numere reale reprezentate prin litere. Operații cu rapoarte	32

11. Funcții. Funcția de gradul I, $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = ax + b$	33
12. Ecuația de forma $ax^2 + bx + c = 0$, unde $a, b, c \in \mathbb{R}$, $a \neq 0$	37
13. Inecuații de forma $ax + b > 0$ ($\geq, <, \leq$), $a, b \in \mathbb{R}$	38

GEOMETRIE PLANĂ .....

1. Drepte; segmente; semidrepte; unghiuri	40
2. Paralelism	42
3. Triunghiul	43
Cazurile de congruență a triunghiurilor oarecare	43
Cazurile de congruență a triunghiurilor dreptunghice	43
Linii importante în triunghi	44
Proprietăți ale triunghiurilor particulare. Arii	46
4. Patrulater; patrulater particulare; arii	49
Paralelogramul	49
Dreptunghiul	50
Rombul	51
Pătratul	51
Trapezul	52
5. Segmente proporționale; teorema lui Thales. Asemănarea triunghiurilor; cazurile de asemănare	53
6. Proiecții. Teorema catetei; teorema înălțimii; teorema lui Pitagora; rapoarte formate din lungimi de laturi într-un triunghi dreptunghic ($\sin, \cos, \operatorname{tg}, \operatorname{ctg}$). Rezolvarea triunghiului dreptunghic	55
7. Cerc, arce, coarde; proprietăți. Unghi înscris în cerc. Patrulater cu vârfurile pe cerc. Poligoane regulate	58

GEOMETRIE ÎN SPAȚIU .....

1. Drepte în spațiu; poziția relativă a două drepte în spațiu. Determinarea planului. Poziția relativă a două plane. Teoreme de paralelism	64
2. Dreapta perpendiculară pe plan. Proiecții. Unghiul dintre o dreaptă și un plan. Unghi diedru. Unghiul dintre două plane	67
3. Distanțe. Teorema celor trei perpendiculare și reciprocele ei. Calcul de distanțe	69
Teorema celor trei perpendiculare	70
Prima reciprocă a teoremei celor trei perpendiculare	70
A doua reciprocă a teoremei celor trei perpendiculare	71
4. Aria și volumul cubului și a paralelipipedului dreptunghic. Aria și volumul prismelor regulate	72
5. Aria și volumul piramidelor, a tetraedrului regulat, a piramidei triunghiulare regulate, a piramidei patrulater regulate și a piramidei hexagonale regulate	73
6. Trunchiul de piramidă triunghiulară și patrulateră regulată	78
7. Cilindrul circular drept	81
8. Conul circular drept și trunchiul de con circular drept	83
Conul	83
Trunchiul de con circular drept	84
9. Sfera	86

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

ALGEBRĂ

4. Unități de măsură

Unități de măsură pentru lungime

Informare și învățare!

- Pentru a măsura o lungime, trebuie mai întâi aleasă o unitate de măsură.
- Se numește *lungimea* unui segment numărul care arată de câte ori unitatea de măsură se cuprinde în segmentul respectiv.
- Acordul numit „Convenția metrelui”, încheiat în anul 1875 la Paris, a stabilit că unitatea de măsură pentru lungime este metrul, notat „m”. Metrul etalon este o bară de platină și iridium și se păstrează la Sèvres (Franța).
- Pentru exprimarea adecvată a diverselor lungimi (de exemplu: lungimea unui ac, distanța de la Pământ la Lună etc.) se folosesc *multiplii* și *submultiplii* metrelui.

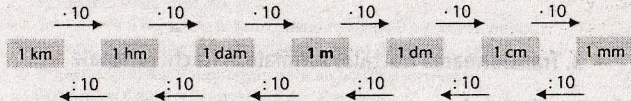
Multiplii metrelui:

- decametru (notat dam), 1 dam = 10 m;
- hectometru (notat hm), 1 hm = 100 m;
- kilometru (notat km), 1 km = 1000 m.

Submultiplii metrelui:

- decimetru (notat dm), 1 dm = 0,1 m;
- centimetru (notat cm), 1 cm = 0,01 m;
- milimetru (notat mm), 1 mm = 0,001 m.

Schema de transformare a unităților de măsură pentru lungime:

Exemple:

- $12,5 \text{ km} = 12,5 \cdot 10 \text{ hm} = 12,5 \cdot 100 \text{ dam} = 12,5 \cdot 1000 \text{ m}$
- $428 \text{ cm} = 428 : 10 \text{ dm} = 428 : 100 \text{ m} = 428 : 10000 \text{ hm}$
- $6340,5 \text{ m} = 6,3405 \text{ km} = 634,05 \text{ dam} = 634050 \text{ cm} = 63405 \text{ dm}$.
- $4,86 \text{ m} = 486 \text{ cm} = 48,6 \text{ dm} = 0,0486 \text{ hm}$.

Unități de măsură pentru arie

Informare și învățare!

- Unitatea principală de măsură pentru arie este metrul pătrat (1 m^2).

Multiplii metrelui pătrat:

- Decametru pătrat: $1 \text{ dam}^2 = 100 \text{ m}^2$
- Hectometru pătrat: $1 \text{ hm}^2 = 100 \text{ dam}^2 = 10000 \text{ m}^2$
- Kilometru pătrat: $1 \text{ km}^2 = 100 \text{ hm}^2 = 10000 \text{ dam}^2 = 1000000 \text{ m}^2$

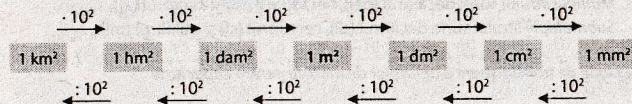
Submultiplii metrelui pătrat:

- Decimetru pătrat: $1 \text{ dm}^2 = 0,01 \text{ m}^2$
- Centimetru pătrat: $1 \text{ cm}^2 = 0,01 \text{ dm}^2 = 0,0001 \text{ m}^2$
- Milimetru pătrat: $1 \text{ mm}^2 = 0,01 \text{ cm}^2 = 0,0001 \text{ dm}^2 = 0,000001 \text{ m}^2$

În măsurarea suprafețelor agricole se mai folosesc ca unități de măsură arul (notat „a”), hectarul (notat „ha”) și pogonul:

$$1 \text{ a} = 100 \text{ m}^2 = 1 \text{ dam}^2; 1 \text{ ha} = 1 \text{ hm}^2 = 10000 \text{ m}^2; 1 \text{ pogon} = 1/2 \text{ ha} = 5000 \text{ m}^2.$$

Schema de transformare a unităților de măsură pentru arie:

Exemple:

- $783 \text{ hm}^2 = 783 \cdot 10^2 \cdot 10^2 \text{ m}^2 = 7\,830\,000 \text{ m}^2$
- $10024 \text{ dm}^2 = 10024 : 10^2 : 10^2 : 10^2 \text{ hm}^2 = 0,010024 \text{ hm}^2$

Unități de măsură pentru volum

Informare și învățare!

		km^3
	Multiplii	hm^3
		dam^3
Unitatea principală	m^3	
		dm^3
	Submultiplii	cm^3
		mm^3

- Un multiplu sau un submultiplu oarecare al metrului cub este de 1000 de ori mai mare decât cel imediat inferior și de 1000 de ori mai mic decât cel imediat superior. Această regulă se aplică atunci când facem transformări de multipli și de submultipli ai metrului cub.

Exemple:

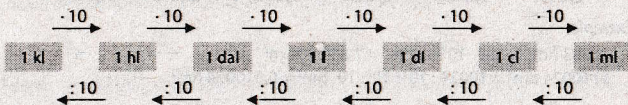
- Să transformăm $2,3 \text{ m}^3$ în dm^3 : $2,3 \text{ m}^3 = 2,3 \cdot 10^3 \text{ dm}^3 = 2300 \text{ dm}^3$.
- Să transformăm $2,3 \text{ m}^3$ în cm^3 : $2,3 \text{ m}^3 = 2,3 \cdot 10^6 \text{ cm}^3 = 2300000 \text{ cm}^3$.
- Să transformăm $2,3 \text{ m}^3$ în dam^3 : $2,3 \text{ m}^3 = 2,3 \cdot 10^3 \text{ dam}^3 = 0,0023 \text{ dam}^3$.
- Să transformăm $2,3 \text{ m}^3$ în hm^3 : $2,3 \text{ m}^3 = 2,3 \cdot 10^6 \text{ hm}^3 = 0,0000023 \text{ hm}^3$.

Unități de măsură pentru capacitate

Informare și învățare!

- Unitatea de măsură pentru capacitate este *litru*, notat *l*.
1 litru reprezintă volumul unui cub cu muchia de 1 dm ($1 \text{ l} = 1 \text{ dm}^3$)
Multiplii litrului sunt: decalitrul (dal), hectolitrul (hl) și kilolitrul (kl).
Submultiplii litrului sunt: decilitrul (dl), centilitrul (cl) și mililitrul (ml).

Schema de transformare a unităților de măsură pentru capacitate

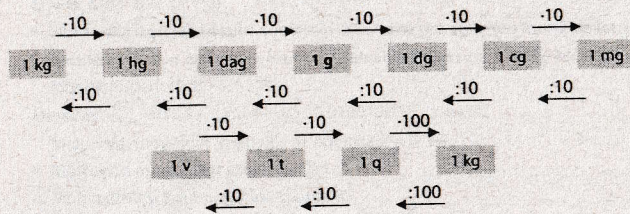
Exemple:

- $2,5 \text{ cl} = 2,5 \cdot 10 \text{ ml} = 25 \text{ ml}$;
- $143 \text{ l} = 143 : 10^2 \text{ hl} = 1,43 \text{ hl}$;
- $4,9 \text{ hl} = 4,9 \cdot 10^2 \text{ l} = 490 \text{ l}$.

Unități de măsură pentru masă

Informare și învățare!

- Unitatea de măsură pentru masă, în Sistemul Internațional, este kilogramul, notat cu simbolul „kg”.
- Submultiplii kilogramului*:
  - hectogramul (hg): $1 \text{ hg} = 0,1 \text{ kg}$;
  - decagramul (dag): $1 \text{ dag} = 0,01 \text{ kg}$;
  - gramul (g): $1 \text{ g} = 0,001 \text{ kg}$;
  - decigramul (dg): $1 \text{ dg} = 0,0001 \text{ kg} = 0,1 \text{ g}$;
  - centigramul (cg): $1 \text{ cg} = 0,00001 \text{ kg} = 0,01 \text{ g}$;
  - miligramul (mg): $1 \text{ mg} = 0,000001 \text{ kg} = 0,001 \text{ g}$.
- Multiplii kilogramului sunt*:
  - chintalul (q): $1 \text{ q} = 100 \text{ kg}$;
  - tona (t): $1 \text{ t} = 1000 \text{ kg} = 10 \text{ q}$;
  - vagonul (v): $1 \text{ v} = 10\,000 \text{ kg} = 100 \text{ q} = 10 \text{ t}$.

Exemple:

- $58,3 \text{ kg} = 58,3 : 10^2 : 10 \text{ t} = 58,3 : 10^3 \text{ t} = 0,0583 \text{ t}$
- $729,7 \text{ dg} = 729,7 : 10^3 \text{ hg} = 0,7297 \text{ hg}$